

✓
GLEDALIŠKI LIST
DRAME SNG

1959-60

2

Dopisniki »Gledališkega lista« Drame SNG v tujini: Mikolajtis Ziemovit, Warszawa, za Poljsko; — dr. Miroslav Pavlovsky, Brno, za Češkoslovaško; — Ossia Trilling, London, za Anglijo in Francijo; — dr. Friedrich Langer, Wien, za Avstrijo; — Fred Alten, Basel, za Švico; — dr. Paul Herbert Appel, Hamburg, za Zvezno republiko Nemčijo in Gerhard Wolfram, Berlin, za Demokratično republiko Nemčijo.

Gledališki list Drame Slovenskega narodnega gledališča v Ljubljani. — Lastnik in izdajatelj Slovensko narodno gledališče Ljubljana. — Urednik Lojze Filipič. — Osnutek za naslovno stran: Vladimir Rijavec. — Izhaja za vsako premiero. Naslov uredništva: Ljubljana, Drama SNG, poštni predal 27. — Naslov uprave: Ljubljana, Cankarjeva cesta 11. — Tiska tiskarna Časopisnega podjetja »Delo«, Ljubljana — Redakcija druge številke XXXIX. letnika (sezona 1959 - 60) je bila zaključena 15. septembra, tisk pa je bil končan 12. oktobra 1959.

GLEDALIŠKI LIST
DRAME
SLOVENSKEGA
NARODNEGA GLEDALIŠČA
LJUBLJANA
DEVETINTRIDESETI LETNIK
SEZONA 1959/60 — ŠTEV. 2

SHELAGH DELANEY
ZIVLJENJE V ZAGATI
(A TASTE OF HONEY)

PRVA UPORIZITEV
V JUGOSLAVIJI

SHELAGH DELANEY

ŽIVLJENJE V ZAGATI

(A TASTE OF HONEY)

Drama

Prevedla MIRA MIHELICEVA

Režiser: dr. BRATKO KREFT

Scenograf: ing. arch. ERNEST FRANZ

Kostumograf: MIJA JARČEVA

Lektor: prof. dr. ANTON BAJC

Glasba: BOJAN ADAMIC

Osebe:

Helen	VIDA JUVANOVA
Josephine, njena hči	{ MIHAELA NOVAKOVA
	{ MARIJA BENKOVA*
Peter, njen prijatelj	BERT SOTLAR
Fant	POLDE BIBIČ
Geoffrey	ALI RANER

* slušateljica Akademije za igralsko umetnost.

Kostume izdelala gledališka krojačnica pod vodstvom
ELI RISTIČEVE in STANETA TANCKA.

Razsvetljava: VILI LAVRENCIČ
LOJZE VENE

Odrski mojster: VINKO ROTAR
Lasuljar in masker: ANTON CECIČ

SHELAGH DELANEY

ŽIVLJENJE V ZAGATI

Drama mlade angleške tovarniške delavke Shelagh Delaneyjeve je doživela v Londonu usodo, kakršno redko doživi izvorno dramsko delo. Po izrednem uspehu, ki ga je drama dosegla v gledališču Workshop v proletarskem vzhodnem delu Londona, so jo — še neizigrano — prenesli v reprezentativni londonski gledališki Westend, kjer je še vedno na sporedu.

To je v nekaj letih že drugi primer izjemnega predora, ki ga je dosegel dotlej docela neznan avtor: prvič je šlo za J. Osborna, zdaj pa gre za tovarniško delavko, ki je s svojim prvencem uspela ne le v domovini, marveč tudi že v vodilnih gledališčih v svetu in celo pri filmu ter se uvrstila na vrh seznama sodobnih dramskih pisateljev.

Poglavitna kvaliteta dramskega prvenca Shelagh Delaneyjeve je iskrena, poštena, brutalno odkrita izpoved mladega dekleta, ki je očitno opisalo življenje v svoji neposredni okolici, kakršno je videla in ga nemara tudi sama žvela: življenje na dnu družbe, lokalizirano v komaj človeka vredna bivališča v najbednejši velikomestni četrti, nemara celo simbolično poudarjeno lokalizirano med puste zidove in v odvrtni duh mestne klavnice, sožitje propalih ljudi ali vsaj poskus takega sožitja, sredina, v kateri se majejo vse moralne kategorije, materinstvo, vzgoja, skrb za otroka, ljubezen do otroka.

Sama zgodba niti ni izrecno dramatična: mladoletna hčerka prostitutke ostane sama z otrokom, ki ji ga je spočel črni mornar. Circulus vitiosus, kajti ali se ne bo življenje ponovilo, ali ne bo tudi hčerka šla po materini poti prostitutke, čeravno se v materi pred rojstvom vnuka — črno-belega mešanca — vendarle zgane človek, kar je eden redkih žarkov svetlobe v tej brutalni resničnosti sveta, ki ga je upodobila Shelagh Delaneyjeva.

Kritiki so ob premieri »Življenja v zagati« *po vsej sili iskali paralelo z Johnom Osbornom, z njegovimi deli in z njegovo literarno smerjo. Po moji sodbi je iskanje take paralele docela odveč, kajti drama Shelagh Delaneyjeve pretrese kot izpoved, kot poročilo, kot dokument — seve dokument, ustvarjen in izoblikovan z umetniškimi sredstvi — kot dokument torej, ki razkriva strahotno resničnost. Strahotno po propalosti ljudi, ki so žrtve časa in razmer, strahotno po odnosih med ljudmi in strahotno po brezperspektivnosti.*

Avtorica je podobo tega nečloveškega življenja ustvarila in ga razkrila svetu, ne da bi ga komentirala, ne da bi iskala in nakazovala izhod, ne da bi iskala krivca in s prstom kazala nanj. Torej nikaka »jezna mladenka«, marveč pisateljica, ki prepušča sodbo in obsodbo samim dejstvom, ki jih je razkrila in upodobila. In ta njena drama je v resnici strahotna obtožba družbe, v kateri se dogaja, strahotna obtožba sveta, ki za bleščečimi fasadami civilizacije in urejenosti dvajsetega stoletja skriva in prikriva take grozljive neurejenosti.

Angleška oficialna kritika je kljub temu, da je londonska uprizoritev s plesnimi in pevskimi vložki v smislu mucicala nekoliko omilila grozljivi učinek avtoričine brutalne izpovedi,

registrirala to brutalno resničnost, a si ni mogla kaj, da bi ne zapisala: te like bi verjetno bolj kazalo lokalizirati v anonimno prostranstvo kakega New Yorka. (!)

Najbolj presenetljivo pa je, da je Shelagh Delaneyeva, ki ji je bilo, ko je dramo napisala, komaj osemnajst let, dosegla tako zrelost v dialogu in v oblikovanju dramskih likov ter v sočnosti jezika. Primerjava s Saganovo tu ni možna, kajti v primeri z Delaneyevo je literatura Saganove bledokrvna in atraktivna predvsem zaradi bizarne erotične prostodušnosti sredine, ki jo opisuje, še manj je možna primerjava s katerim koli mladoletnim talentom, ki jih zadnje čase tako pogosto odkrivajo zaslužka željni založniki po vsem svetu.

»Življenje v zagati« je krik z dna in iz močvare na dnu življenja. Ta krik ni nervozen in histeričen, tudi ni gneven kot je bil krik Johna Osborna, ki je v zadnji konsekvenci vendarle bil krik nezmožnosti in pomanjkanja jasnega življenjskega smotra, marveč je krik, ki pretresa, opominja in svari, krik, ob katerem človeku na oblazinjenem sedežu v udobnem gledališču zledeni kri v žilah, zakaj resnica o razmerah na dnu dvajsetega stoletja, ko osvajamo vesolje, a vnevar puščamo milijone bednikov, je pretresljiva.

Ne nazadnje se moramo zamisliti ob dejstvu, da je to bolečo resnico izpovedala izredno mlada žena. Tudi če njena drama nima avtobiografskih potez — kaj je moralo to dekle v svoji najbolj rani mladosti videti in doživeti!

Kar je videla in doživela, je izpovedala, mi pa smo dolžni njeni izpovedi prisluhniti.

In se nad njeno izpovedjo zamisliti.

L. F.

Otto Leck Fischer: »Prosti dan«. Prevod: Jaro Dolar, režija: ing. arch. Viktor Molka, scena: Sveta Jovanović, kostumi: Mija Jarčeva. — Na sliki Elvira Kraljeva kot Marija in France Presetnik kot Christian.

SREČANJE S SHELAGH DELANEYEVO

»PIŠEM KOT LJUDJE GOVORE«, PRAVI AVTORICA
»ŽIVLJENJA V ZAGATI«.

Najbolj živahna domišljija bi ne mogla predvideti uspeha, kakršnega je doživela Shelagh Delaney z igro »Življenje v zagati« (»A Taste of Honey«). Po angleških zakonih je avtorica še premлада, da bi lahko podpisovala veljavne pogodbe razen v nuji ali če bi se hotela omožiti brez privoljenja staršev. Vendar je njena igra vzbudila veliko pozornost kritikov, ji prinesla lepo premoženje (zgodbno je odkupil film) in postavila njeno ime na vrh seznama sodobnih dramatikov. Pogovor s S. Delaneyevo nas je prepričal, da gre za primer zgodnje zrelosti, ki je prav v umetniškem ustvarjanju tolikokrat presenetila.

S. Delaneyeva je stopila v sprejemnico gledališča Workshop brez gardedame ali svatovalca in se predstavila. Je približno 184 centimetrov visoka, skladne, vitke postave plesalke ali kalifornijske teniške igralke. Ima svetlorjave oči in temne lase. Oblečena je bila v stilu, ki ga ni mogoče opredeliti, čeprav je rahlo spominjal na italijanskega.

»Moji stari starši so bili Irci«, je dejala S. Delaneyeva, »in moj oče na pol Irec. Bil je avtobusni sprevodnik, strasten bralec in pripovedovalec zgodb. Da, resničnih zgodb iz svojih vojaških doživljanj pri Lancashirskih strelcih v severni Afriki. Pri Medzej el Babu je bil hudo ranjen. Sorodstvo po očetu, ki ji je umrl julija lani, jo vodi nazaj do deda-socialista. V Salfordu, kjer se je rodila, je bilo mnogo »slumov« (revnih mestnih predelov) z nemogočimi higienskimi razmerami, z zunanjimi stranišči in brez kopalnic. To so bile dejansko razvaline industrijske revolucije in hkrati krepka razlaga zanjo. Tam je vladala tipična ljudska kultura: dvorana za ples in glasbo ter poceni »sobotni obredni kino«.

»Prav tako so ali smo ga imenovali«, je dejala S. Delaneyeva. »To je bil višek tedna in tedaj smo imeli čas za smeh. Smejali smo se in vriskali. Pohajkovali smo naokrog in prepevali popevke iz filmov«.

»Ali sem bila zaradi treh različnih osnovnih šol, ki sem jih obiskovala, zmedena? Ne, veselila me je sprememba. Ko sem bila stara 11 let, je oče hotel, da bi se naprej šolala. Toda v višji šoli ni bilo prostora zame. Zaposlena sem bila kot trgovska pomočnica, potem kot prodajalka v mlekarni, nadalje kot vratarica in končno sem dobila službo v tovarni Metro-Vickers. To je dozdej moja najdaljša zaposlitev, kjer sem spoznala mnogo različnih ljudi. Ves čas sem želela pisati. Vedela sem, da bi lahko, posebno, če sem vzporejala svoje izdelke s tistimi, ki so jih napisala druga dekleta.«

OČARANA OD OTHELLA

Prvi stik z gledališčem? »Ko smo v šoli obdelovali Egipt, so nas poslali na predstavo Sira Laurencea Oliviera »Cezar in Kleopatra«. Nenadoma se je S. Delaneyeva spomnila prve predstave, ki jo je bila videla. »Gledala sem jo nekoč po šoli v Broughtonu. Morala sem nekaj pisati, zato sem bila v sobi šolske upraviteljice in sem pravkar skončala nekaj vrstic, ko mi je gospa Leek dejala: »Moram iti — zgoraj igrajo Othella. Ali hočeš videti, kako to gre?«

»Igrala je manjša amaterska skupina. Dejala sem si: tu ne bo zabave«, — se je spomnila Shelagh Delaneyeva. »Toda Othella sem vzljubila. Močan vtis je naredil name, čeprav mi je bilo komaj 12 let. Tedaj sem že spoznala, da morem pisati in zelo sem hvaležna gospe Leek. Kar sem napisala, je razumela in ni bila stroga glede čistoče jezika. Pisala sem, kot govorijo preprosti ljudje.«

Začela sem »Življenje v zagati« kot roman, toda preveč časa mi je jemala zabava, potepanje in ples. Z romanom nisem prišla daleč; kar sem se nenadoma odločila, da bom iz te snovi napisala igro. Imela sem jasno predstavo o tem, kaj hočem videti na odru. Nam niso bile všeč igre, kjer so tovarniški delavci morali držati kape v rokah in klicati svoje obratovodje »sir«. Navadno so ljudi iz severnih pokrajin prikazovali kot tope, v resnici pa so živahni in cinični.

ODLOČEN ODGOVOR

»Potem sem nekega večera gledala dramo »Variacije na temo«. Igra se mi je zdela nekak slavnostni razlog za brezciljno postopanje igralske zvezde po odru. Prišlo mu je na misel: Margaret Leighton je velika igralka in čutila sem, da je zapravljala svoj dragoceni čas. Komaj sem prišla domov, sem se vrgla na delo.«

»Ste delali ob večerih?«

»Ne,« je dejala S. Delaneyeva tako, kot da bi bila še vedno pod nadzorstvom saldfordskih učiteljev in službodajalcev. »Vzela sem si štirinajst dni dopusta«. In v teh štirinajstih dneh je napisala svojo prvo dramo »Življenje v zagati«.

Kmalu nato so časniki poročali o prepiru med Lordom Chamberlainom in gledališčem Workshop in to ji je padlo v oči. Poslala je rokopis temu gledališču in še isti teden je dobila ljubezniv odgovor. Stopila je v stik s dramatikami in z organizacijo, kar ji bo pomagalo pri umetniškem razvoju. Njeno izzivajoče delo je končno prišlo v London, ne da bi bilo bistveno spremenjeno.

»Times«, London, 2. II. 1959

Prevedel Frane Jerman.

UMRL JE PAVEL GOLIA

POSLOVILNA BESEDA UPRAVNIKA SLOVENSKEGA NARODNEGA GLEDALIŠČA SMILJANA SAMCA OB MRTVA- ŠKEM ODRU V AVLI OPERNE HIŠE

Če naj bi v trenutku sedanjega slovesa od slovenskega pesnika in dramatika, dolgoletnega ravnatelja Drame in upravnika Slovenskega narodnega gledališča Pavla Golie iz te naše gledališke hiše bil dirigent, mislim, da bi dvignil taktirko in intoniral njegovo čisto golievsko posmrtno koračnico:

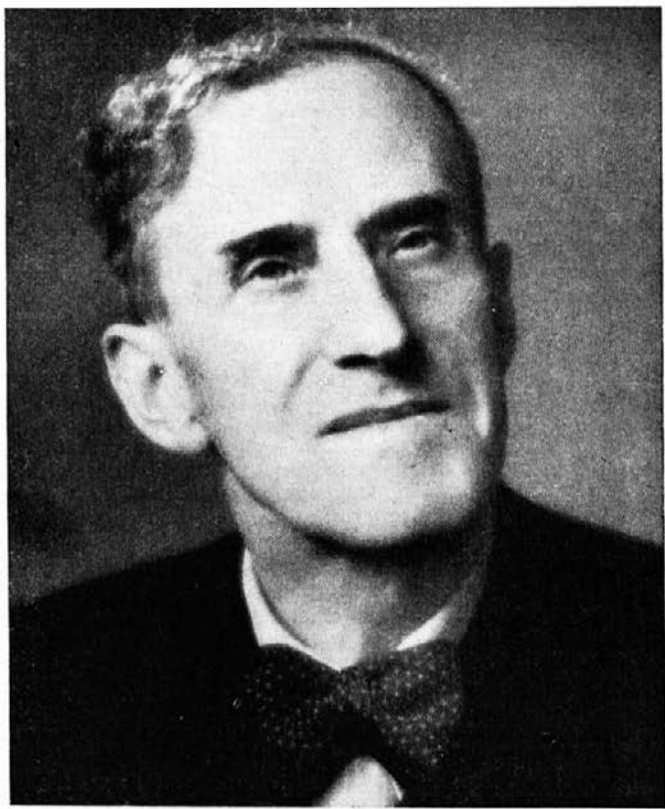
*Ko se bo zgodila tvoja volja,
pojde na poslednje potovanje,
pojde v svoje večno domovanje
blodni in nemirni Pavel Golia,
pesnik, kapitan, direktor Drame.
Tram, tam tam.*

Tako si je blodni in nemirni pesnik Pavel Golia že na sredi svoje življenske poti pred več kot tridesetimi leti sam urezal svojo poslednjo melodijo, ki ga navzlic turobnemu molu spremne pavke vendarle skoz in skoz pravično osvetljuje s svetlo lučjo njemu tako lastne, dragocene življenske vedrine, sončne vedrine klasika slovenske mladinske dramatike, a tudi s svetlo lučjo kapitanske odločnosti dolgoletnega direktorja Drame.

Da, pesnik, kapitan, direktor Drame!

Slovenska Drama je imela v obdobju med obema vojnama v svojem vodstvenem kadru srečo: upravnik gledališča je bil pesnik Oton Župančič, direktor Drame je bil pesnik Pavel Golia, dramaturg je bil kritik in književnik Josip Vidmar. Ob tem vodilnem direktoriju, ki se je tako srečno dopolnjeval, so delovali še režiserji: prof. Osip Šest, dr. Bratko Kreft, Bojan Stupica, Ciril Debevec in kot gost še dr. Branko Gavella, vodilni ansambel pa so sestavljali igralci in igralko: Marija Vera, Ivan Levar, Fran Lipah, Rado Železnik, Josip Daneš, Avgusta Danilova, Anton Danilo, Polonca Juvanova, Emil Kralj — da naštejemo samo pglavltne izmed tistih, ki so se že preselili na onostranske odre. To je bila umetniška srž slovenskega gledališča v dobi, ko je to z naglimi koraki prestopilo bregove bolj ali manj amaterskega provincializma in se tako v repertoarnem kot izvajalskem pogledu enakovredno vključilo v tok evropske gledališke kulture. Vsa teža vodstvene organizacije v Drami tega in takega gledališča pa je nedvomno bila na ramah pesnika, kapitana in direktorja Drame Pavla Golie.

S književnostjo se je Pavel Golia začel intenzivno ukvarjati že kot gimnazijec, ko je spočel in napisal svoje prve pesmi. Toda prva življenska pot ga je zanesla v vojaške vrste in prva svetovna vojna l. 1914 ga je zatekla kot aktivnega pehotnega častnika. A tudi kot poklicni vojak je Golia nadaljeval s svojim pesniškom delom in je

PAVEL GOLIA

že nekaj let pred vojno pripravil svojo prvo pesniško zbirko, ki je pa ni objavil. Kot pesnik je prvič javno nastopil l. 1912 v »Slovanu«. Na ruski fronti je kot slovanofil po prepričanju kmalu skušal prebegniti na rusko stran, kar se mu sprva ni posrečilo, toda septembra 1915 mu je ponovni poskus uspel in je z vso svojo enoto prišel v rusko ujetništvo. Tu se je prijavil med srbske dobrovoljce in je bil v Dubrudži ranjen, po razočaranju nad velesrbsko politiko dobrovoljcev pa je prestopil v rusko armado; pozneje se je priključil francoski vojaški misiji in je l. 1918 prišel v Moskvo. Tu v Moskvi pa se je Pavlu Golii odprl nov svet, ki mu je dal najboljšo in najtemeljitejšo osnovo za poznejšega direktorja: od blizu je namreč tam v vsakodnevnem neposrednem stiku spoznal delo, sistem in ustroj znamenitega moskovskega Hudožestvenega teatra. Tako obožovan se je v začetku l. 1919 vrnil v domovino in se je takoj vključil v slovensko gledališče najprej kot dramaturg in kmalu tudi kot vršilec dolžnosti direktorja. Po kratki vmesni pavzi, med katero je bil režiser in upravnik gledališča v Osijeku in nato direktor Drame v Beogradu, se je l. 1925 vrnil kot direktor osrednje slovenske Drame v Ljubljano, kjer je na tem mestu ostal nepretrgoma do konca l. 1943, ko ga je nemški okupator razrešil te funkcije. Neposredno po osvoboditvi se je spet vrnil v gledališče, kjer je zdaj prevzel dolžnost prvega upravnika Slovenskega narodnega gledališča, kar je ostal do svoje upokojitve decembra l. 1946.

Pretežno in najznamenitejšo dobo svojega gledališkega udeleževanja je torej bil Pavel Golia res »pesnik, kapitan in direktor Drame«. Kot tak je bil v vseh treh smereh povsem svojevrstna umetniška fiziognomija. Bil je pesnik »zlatolask«, ki ga ne zapustijo tudi ne v njegovi posmrtni koračnici, njegova lirika je predahnjena z dušo velemesta, obarvana pa je tudi z dobrodejnim humorjem in s svojsko, gibko ter jedko ironijo. Kot direktor Drame pa je Golia, obogaten z izkušnjami od srečanja z Rusijo, pravzaprav resnično prvi zastavil neizprosno pot trdne in trde organizacije umetniškega študija in dela. Pri tem je kljub nekaterim nujnim spodrslijem izpričal tudi zanesljiv posluš za tako imenovano gledališko uspešnost izvajanega repertoarja. V svoji mnogostranosti je po potrebi priskočil gledališču na pomoč tudi kot režiser, prevajalec gledaliških del in publicist. Pesniške kvalitete in podrobno poznavanje oblikovalnih zakonitosti gledaliških obrti pa so ga že kmalu nujno privedle v vrste slovenskih dramatikov. Napisal je več dram, izmed katerih je zanj nemara še najbolj značilna njegova komedija »Kulturna prireditve v Črni mlaki«. Pravo pionirsko delo pa je opravil kot slovenski mladinski dramatik, saj je napisal nič manj kot sedem mladinskih iger: Petrčkove poslednje sanje, Triglavska bajka, Princesa in pastirček, Jurček, Srce igračk, Uboga Ančka in Sneguljčica. S temi svojimi igricami, izmed katerih so najuspešnejše dosegle tudi čez sto ponovitve, je Golia razgrnil pred slovensko mladino ves pisani svet sanj in življenja, ki ga je znal opisati in oživiti z vso svojo razkošno paleto bogate fantazije in umetniške ustvarjalnosti, in ju kot pesnik tudi pretkal s čudovitimi liričnimi biseri. V tem svojem otroškem svetu je ustvaril celo galerijo živih in živopisanih odrskih figur, ki so in bodo ostale klasični liki v zavesti slovenske mladine. Zategadelj mislim, da smemo trditi, da je Golia prav s svojo mladinsko gledališko literaturo vzgojil in pridobil

slovenskemu gledališču najširši krog njegovih sedanjih in bodočih ljubiteljev in obiskovalcev. To bo nedvomno tudi njegovo najtrajnejše darilo slovenskemu gledališču.

Dragi Pavle!

Čeprav je minilo že več kot desetletje, odkar si opustil neposredno vodstveno kapitanstvo tega gledališča, si vendar prav vse do danes živel med nami, saj si ves čas spremljal naše delo, mi pa ves čas živimo od Tvoje in Otonove gledališke dediščine. Zdaj je Tvoj blodni in nemirni duh ugasnil. Toda vajina dediščina in dediščina vseh vajinih velikih sopotnikov nam je ostala in bo še dolgo ostala kot živa last tudi našim zanamcem, ki bodo naprej gradili lik in obraz našega gledališča, zakaj na vašem delu in izkušnjah temelji njegova zgradba. V tem gledališču bo ostala tudi še naprej živa Tvoja, njemu in zlasti njegovim najmlajšim gledalcem in poslušalcem namenjena pisana beseda.

Ko se zdaj poslednjič poslavljaš od te hiše, da pojdeš na poslednje potovanje, se globoko klanjamo Tvojemu spominu in Ti kličemo:

Slava!

Otto Leck Fischer: »Prosti dan«. Prevod: Jaro Dolar, režija: ing. arch. Viktor Molka, scena: Sveta Jovanovič, kostumi: Mija Jarčeva. Na sliki: Polde Bibič kot Lars, Elvira Kraljeva kot Marija, Slavka Glavinova kot Vera in Pavle Kovič kot Oče.

UMRL JE BOJAN PEČEK

POSLOVILNA BESEDA RAVNATELJA DRAME SNG SLAVKA JANA OB MRTVAŠKEM ODRU V AVLI DRAMSKE HIŠE

Obraz igralca, pevca in plesalca Bojana Pečka v tem trenutku zapušča našo hišo. Hišo, v kateri je zidala svoje gradove, zorela in živela svoje vélike sanje že lepa vrsta naših igralcev, režiserjev in drugih gledaliških ljudi. Ljudi, ki so z vso svojo zmogljivostjo, darom in delom kovali vodilni izraz slovenske gledališke omike. Igralec Bojan Peček je bil tisti neutrudljivi, samozavestni, a tihi garač, ki ni poznal pokoja, kadar je bilo treba zavihatí rokave za uspešno uprizoritev drame, komedije ali operete. Vprašamo se, kdaj v tej hiši ni bilo garanja za tisto véliko stvar gledališke aktivnosti? Vendar, naš pokojnik je bil vedno med prvimi garači, ki ni poznal miru v snovanju pred novo vlogo. Vsi se spominjamo zamišljenega Ljubljánčana, ki je mrmraje blodil po ljubljanskih ulicah, se pogovarjal sam s seboj, ko je pilil tekst za nove nastope. Spominjamo se živahnega kozerja, ki je z živim komentarjem posegal v vsakdanje življenje dramske in operne hiše, človeka, ki je živo reagiral pred vsako premiero in po njej, človeka, ki je z izredno prizadevnostjo meril učinke našega dela na občinstvu, ki je bilo dolga dolga leta naravnost fanatično zavzeto za našega Bojana.

Življenjska pot našega Bojana Pečka je dolga, saj je nastopal nad petdeset let. Bil je med pionirji slovenskega gledališča. Igral je že v tistih časih, ko se je naša gledališka umetnost začela izčiščevati iz ljubiteljskega navdušenja v resno poklicno gledališče. Kot sedemnajstletni mladenič je prvič nastopil v gledališču in ga razen za tri leta, ko je v prvi svetovni vojni moralo pod težo razmer pretrgati svoje delo, ni zapustil. Z vročično vnemo in zavezanostjo v gledališki čar je brusil vso dolgo dobo svoj umetniški izraz. Neštevilno vlog in nenavadno visoko število nastopov priča o ogromnem delu, ki je v veliki meri bogatilo homogeno ansambelsko igró visoke stopnje. Tu je bil Peček tisti člen verige, ki je priklenila v svoji dolžini neštevilne bisere slovenske karakterne igralske pestrosti. Njegov klasični Zlodej v »Pohujšanju«, Molnarjev Liliom, dr. Gruden in Cankarjevem »Narodovem blagru«, škof Brigido v Kreftovih »Krajskih komedijantih«, pa Koloman Župan v »Grofici Marici« in neštevilne druge velike in drobne umetnine bodo ostale v galeriji najvišjih dosežkov slovenske igralske zmogljivosti.

V zadnjih nekaj letih je postal prej živahni družabnik, prej razigrani komentator nekak čuden samotar, ves tih, vase zaprt, zaskrbljen nad svojo fizično in duhovno zmogljivostjo. Molče je taval med nami, pri svojem delu pa še vedno zvest, resen, zavzet in točen kot redko kdo. Zadnje mesece ga je huda bolezen iztrgala iz vrst naših nastopajočih. Umaknil se je in zdaj je umolknil popolnoma.

Prispevek Bojana Pečka slovenski gledališki omiki bo pričal o njegovi umetniški sili in pomembnosti, ki si jo je zagotovil s svojo pripravljenostjo in poklicno predanostjo, s svojo domiselnostjo in fantastično barvitostjo. Vse to ga označuje kot izvrstnega karak-

BOJAN PEČEK

ternega igralca-umetnika, diskretno-grotesknega komika in oblikovalca čudaških, samosvojih človeških likov.

Ko se poslavljamo od našega Bojana Pečka, se klanjamo njegovemu delu z vso zahvalo in z veliko željo, da v miru počije v domači zemlji, katere zvest sin je bil vso svojo dolgo pot in v vseh njenih marsikdaj zelo težkih trenutkih.

Slava njegovemu delu in njegovemu spominu!

POSLOVILNA BESEDA UPRAVNIKA SLOVENSKEGA NARODNEGA GLEDALIŠČA SMILJANA SAMCA NA ŽALAH

Kot list za listom padajo in legajo v grob dobri, zvesti stari igralci našega gledališča. Umrl je Levar, umrl je Lipah, umrl je Plut, umrla je Polonca Juvanova pa Marija Vera in Avgusta Danilova in še kdo — in danes nam je zopet spremiti na zadnjo pot enega izmed že redkih poslednjih, ki mu še smemo prisoditi častni pridevek pionirja slovenskega igrilstva. Tudi Bojan Peček je namreč začel s svojim gledališkim delom še v prvem obdobju našega gledališča, v prvem desetletju tega stoletja, v času, ko se je naša profesionalna slovenska gledališka umetnost šele porajala, dokler ni v dobi med obema vojnama ujela korak z evropsko gledališko omiko, da je nato danes po osvoboditvi tudi izbojevala in dosegla evropsko priznanje. Z Bojanom Pečkom se zato danes poslavlja od nas lep kos zgodovine slovenskega gledališča, sprva še makotrpne in težavne, pozneje pa tudi že radostne in ponosne, zgodovine, ki obsega pravcato epoho v slovenski kulturni in gledališki dejavnosti.

Slovenski igralec Bojan Peček je začel svojo gledališko pot že kot sedemnajstletni mladenič, ko je leta 1907 prvič nastopil v dramski vlogi v poslopju današnje Opere, ki je tačas še združevala našo dramsko in operno hišo. In odru slovenskega gledališča je le z nekajletno prekinitvijo v času prve svetovne vojne ostal zvest domala pedeset let, to je nič manj kot pol stoletja.

Trnova je bila ta pot slovenskega igralca, toda Bojan Peček jo je prehodil z redko vztrajnostjo in predanostjo pa tudi z optimistično vero v svoj poklic in v svoje poslanstvo. Kot neuklonljivi privrženec boginje Talije je zvesto in vdano služil našemu odru in bil vse življenje vselej požrtvovalen in discipliniran vojak gledališke umetnosti, saj je ni bilo odrske zvrsti, katere bi se bil ustrašil ali branil. Bil je igralec, tako karakterni kot tudi groteskni komik in predstavnik vseh mogočih čudaških pa tudi zagonetnih tipov v galeriji človeških podob, ki jih zajema in razvija v vsej njihovi raznoliki človeški pestrosti dramska umetnost. Poleg tega pa se je poskusil tudi kot pevec, plesalec in igralec v operi in zlasti še v opereti, kateri se je za daljšo dobo popolnoma posvetil. V slednji je pokazal in izpričal talente, ki so bili neko dobo naravnost nepogrešljivi za obstoj slovenskega gledališča, v letih, ko ga je iz finančne stiske reševala predvsem opereta. Kot okretni in gibki pa tudi domiselni operetni komik je Bojan Peček v svojem času dosegel izredno popularnost, tako da so mu vzdeli celo priimek »jugoslovanski Girardi« ali tudi »jugoslovanski Maurice Chevalier«. Bil je tudi neprekosljiv v podajanju kupletov, zlasti aktualnih, skratka, res nepogrešljiv odrski entuziast in res pokoren vojak boginje Talije, ki ji ni nikoli odrekel svoje poslušnosti.

Ker pa je svoje srce prvo in predvsem zapisal dramski igri, se je pozneje rad spet povrnil v Dramo in tu spet ubogljivo in požrtvovalno nadaljeval svojo pot, vse dokler so mu dopuščale telesne moči.

Kdo bi torej mogel na hitro pregledati in prešteti vseh več kot pet sto vlog in več kot pet tisoč nastopov, ki jih je odigral na naših odrih v petdesetih letih svojega dela, vseh pet sto vlog od njegovega klasičnega Zlodeja v »Pohujšanju« do čarodeja Grče ali pa še njegove operetne mojstrovine od »Čardaške kneginje«, »Grofa Luksemburškega«, »Mamzelle Nitouche« ali pa »Belega konjička«? Povsod in zmeraj in v vsaki vlogi je Bojan Peček izpričal svojo stodotno gledališko kri, pokazal je čut in talent žlahtnega in pristnega komedijanta. Pri tem svojem neizčrpnem in težaškem delu sicer bržčas ni dosegel pomena in položaja gledališkega prvaka, toda njegove vsestranske zasluge za naše gledališče niso zato bile nič manjše in niso zato nič manj upoštevanja vredne. Zakaj kakor prenaša in premaguje v vojski največje težave in napore navadni vojak pešec, ki gotovo tudi prispeva svoj bistveni delež k zmagi, tako je prav tako dobri in zvesti gledališki vojščak Bojan Peček do konca in uspešno izpolnil svojo dolžnost do slovenskega odra. V vsej tej pestri verigi njegove gledališke dejavnosti pa so se zablestele tudi pravcate umetnine, ki nam ne bodo tako kmalu zbledele.

Dragi Bojan!

Zbrali smo se ob Tvoji poslednji postaji, preden se bo poslednjič za Teboj zagrnil zastor. Zaslužil si si večer spomin v naših srcih, v srcih svojih poklicnih tovarišev in v srcih svoje publike, ki Ti je zmeraj bila predvsem pri duši, s svojim delom pa si si zaslužil tudi častno mesto in spomin v zgodovini slovenskega gledališča. To je in bo vsakemu pravemu igralcu edina prava nagrada.

Hvala Ti za Tvoje delo in dolgoletno službo slovenskemu odru in

slava Tvojemu sponzinu!

Mila Kačičeva kot Plavolaska in Pavle Kovič kot Oče v igri Otta Lecka Fischerja »Prosti dan«. Režija: ing. arch. Viktor Molka, scena: Sveta Jovanovič, kostumi: Mija Jarčeva.

**POSLOVILNA BESEDA ČASTNEGA PREDSEDNIKA
ZDRUŽENJA DRAMSKIH UMETNIKOV LOJZETA DRENOVCA
OB ODPRTEM GROBU**

Na zadnji poti, k večnemu počitku smo spremili enega izmed najpopularnejših igralcev iz najbližje preteklosti - Bojana Pečka.

Poslavljam se od igralca »stare garde«, to je generacije, ki je pred prvo svetovno vojno izšla iz ljudstva in se predala z vso ljubeznijo odrski umetnosti. Poklic gledališkega igralca je bil v tistih časih omalovaževan in nepriljubljen pri malomeščanstvu, tako da so se morali mladi gledališki entuziasti, če so hoteli vzdržati, odreči dostikrat najosnovnejšim življenjskim pogojem. In če primerjam z današnjimi prilikami, gre tem večje priznanje tem slovenskim gledališkim pionirjem dramske umetnosti, ki so bili zvečine samouki, a so s svojim talentom, ljubeznijo in predanostjo bili graditelji temeljev pravega narodnega gledališča. Bojan Peček je bil med njimi, ki jim je bila edina strast v življenju — gledališče.

Po letih trdega dela, uspehov in nemalo razočaranj na domačem odru je Bojan med prvo svetovno vojno, ko je v našem Deželnem gledališču, sedanji Operi, zagospodoval kino, sprejel angažma v Osijeku. Tam je nekaj sezon sodeloval, se vrnil ob zaključku vojne v Ljubljano, ter nato neprekinjeno ustvarjal na odru Drame in Opere žive like in nepozabne podobe. Njegov Zlodej v »Pohujšanju« še ni dobil boljšega interpreta. Ta mojstrski lik je ostal vsem, ki so ga videli, nepozaben. In kaj naj povem o njegovih operetnih stvaritvah v času, ko je bila ta odrska zvrst pri nas nujno potrebna glede na težki finančni položaj gledališča? Bojan Peček se je predal z vsem srcem tej panogi odrske dejavnosti ter leta in leta neutrudljivo zabaval in navduševal s svojim zdravim, sugestivnim humorjem občinstvo, ki si je zaželelo v gledališču oddiha in razvedrila.

Med okupacije je bil Bojan Peček od vsega početka zvest in požrtvovalen član Osvobodilne fronte.

Po osvoboditvi se je vrnil v svojo matiko — Dramo, kjer je bilo njegovo delo cenjeno in priznано.

Zahrbtna bolezen, ki ga je mučila mnogo mesecev, je povzročila, da je njegova glava klonila pred neizprosno iztočnico smrti. Odrbnel je zvonec inspicienta, zatemnel horizont in ustnice izgovarjajo po neznani šepetalki: Zbogom, moje gledališče!

V garderobi je ostala sutana, ki jo je nosil poslednjič ob 50-letnici svojega gledališkega delovanja kot škof Brigido v Kreftovih »Krajnskih komedijantih«, v miznici so ostale šminke, pred zrcalom lasulje, na obešalnikih trikoji, delovna obleka, ostali so — tihi spremljevalci njegovih vlog.

V svojem novem domu, dragi Bojan, boš v bližini bivših kolegov in sodelavcev; Borštnika, Verovška, Levarja, Lipaha, Danilovih, Neffata, Pluta, Staričeve in drugih, v domu, v katerem se odpočijejo vsi igralci in pevci, kadar doigrajo svojo vlogo na velikem odru življenja.

Zadnja stran knjige Tvojega življenja je brebrana. Vse, kar je bilo radosti in sreče v Tvoji duši, je utonilo v preteklost.

Spomin na Tebe, dragi prijatelj, nam bo ostal svetel in trajen.
Bojan, zbogom!

Maks Furijan: tri skice za maske. — Levo zgoraj: skica za vlogo Pobedonosikova. — Slika na sredi: skica za vlogo Nočkina. — Levo spodaj: skica za vlogo Pont Kiča. (Vladimir Majakovski: »Velika žehta«; sezona 1958/59.)

»GLEDALIŠČE NARODOV« 1959

**ZA NAJBOLJŠO VLOGO V PARIŠKEM GLEDALIŠČU NARODOV
JE BIL LETOS NAGRAJEN AMERIŠKI IGRALEC. NAGRADO
ZA OPERO JE PREJEL OSKAR DANON.**

OSSIA TRILLING, LONDON

PISMO GLEDALIŠKEMU LISTU DRAME SNG

»Mednarodno združenje mladih kritikov«, ki združuje mlade gledališke kritike iz petindvajsetih držav, ki začasno delajo in študirajo v Parizu, se je 17. julija 1959 sestal v Gledališču narodov, da bi prisodil nagrade za najboljše stvaritve pariškega festivala. Kritiki so iz Argentine, Kanade, Kitajske, Kolumbije, Egipta, Francije, Nemčije, Velike Britanije, Indije, Izraela, Italije, Japonske, Maroka, Meksika, Nizozemske, Peruja, Poljske, Sovjetske zveze, Spanije, Švedske, Svice, Venezuele, Vietnama in Združenih držav Amerike.

»Izzivajočo trofejo«, figuro iz bron, ki predstavlja štiri umetnosti: glasbo, ples, tragedijo in komedijo, je podelil generalni ravnatelj Gledališča narodov, A. M. Julien, Komični operi iz vzhodnega Berlina za novo in senzacionalno uprizoritev Offenbachove opere **»Hoffmannove pripovedke«**.

»Diplomo kritike« za najboljšo igro so prisodili amerškemu komiku Zeru Mostelu za njegovo interpretacijo vloge Leopolda Blooma v igri **»Ulysses in Nighttown«** (Odisej v nočnem mestu) v režiji

Elvira Kraljeva kot Marija in Polde Bibič kot Lars v drami Otta Lecka Fischerja **»Prosti dan«**. Režija: ing. arch. Viktor Molka, scena: Sveta Jovanović, kostumi: Mija Jarčeva.

Ivanka Mežanova kot Meta in Anton Homar kot Oskrbnik v drami Otta Lecka Fischerja »Prosti dan«. Režija: ing. arch. V. Molka, scena: Sveta Jovanović, kostumi: Mija Jarčeva.

Burgess Meredith iz Umetniškega gledališča v Londonu. To je odrska adaptacija velikega dela irskega pisatelja Joycea »Ulysses«. Po soglasni sodbi je odigrala najboljšo žensko vlogo Rina Morelli v italijanski drami »Filgi d'arte« Diega Fabrija v režiji Luchina Viscontija. Za najboljšo dramsko režijo je dobila nagrado Joan Littlewood iz londonskega gledališča Workshop in sicer za režijo irske tragikomedije Brendana Behama »The hostage« (Talec), za najboljšo glasbeno režijo in dirigiranje pa ravnatelj beograjske Opere Oskar Danon in to za svoj prispevek pri uspehu beograjske Opere ob uprizoritvi »Fausta« z Miroslavom Čangalovičem. Nagrado za najboljšo sceno je dobil Aleksander Bosulajev za nenavadno premišljeno scensko rešitev Višnevskega »Optimistične tragedije«, ki jo je v Parizu uprizorilo Puškinovo gledališče iz Lenjingrada v režiji Georgija Tovstonogova, ki je dobil pred letom dni v Moskvi Leninovo nagrado. Preostali nagrajenci so bili: najboljša plesalca: Mariana Orlando iz Stockholma in Eduardo Serrano iz baleta Pilar Lopez; najboljša pevca: Miroslav Čangalovič in Lisa della Casa.

Vsi so bili mnenja, da je bil Zero Mostel idealni igralec za vlogo irskega Zida Blooma v Joyceovem epskem delu. Philippe Soupault, francoski pesnik in dolgoletni prijatelj Joycea je dejal, da bi bil irski pisatelj gotovo vesel njegovega komičnega mojstrstva, njegovega briljantnega klovntva in njegove sposobnosti, da preskakuje iz hrupne burke v ganljiv patos in obratno. Vsekakor bi se ga bil razveselil, je dejal Soupault. Po splošnem mnenju spada Mostel med tiste redke duhove, med katere štejemo tudi Charlesa Chaplina. Njegov širokoustni, grbasti in racajoči dublinski Žid, nihajoč

med svojo vestjo in morastimi vizijami, je gotovo zaslužil nagrado.

Joyceov »Ulysses«, ki je nastal 1922. leta, je zelo težko delo zaradi množstva uporabljenih literarnih oblik, novih besed ter fraz genialnega irskega pisatelja. V tem delu zelo avtobiografsko pripoveduje življenjsko zgodbo Leopolda Blooma. Oče išče izgubljenega sina Stephena Dedalusa, ki takoj spomni bralca na Grka Tele-maha in na irskega avtorja samega. »Ulysses in Nighttown« je epizoda v romanu, ki je napisana v dialogu. Tu Bloom po naključju najde Stephena v zloglasni dublinski četrti in ga reši »usode, hujše od smrti«.

Po krstni uprizoritvi v newyorškem gledališču »Rooftop« leta 1958 so to epizodo kot samostojno dramo ponovno uprizorili v Londonu z angleškimi igralci, toda z Zerom Mostelom v glavni vlogi. »Presenetljivo dublinsko scensko okolje je prispeval francoski scenograf Bernard Daydé, vlogo Stephena je igral angleški filmski in gledališki zvezdnik Alan Badel, ki si je prizadeval, da bi bil videti grozljiv kot avtor igre v svojih mladeniških letih.

Odkar se je 1954. leta začel pariški festival, je letno število predstav naraslo od 40 do rekordnega števila — 129, ki jih je letos uprizorilo 26 tujih ansamblov v 13 jezikih — poleg 12 francoskih lutkovnih gledališč. Od 84 dramskih, 18 opernih, 30 baletnih in 33 lutkovnih predstav so vzbudili največjo pozornost trije nemški operni ansambli (»Ariadna na Naksosu« z Liso della Scala zahodnoberlinske Državne opere, »Leteči Holandec« frankfurtske Opere in »Hoffmanove pripovedke« vzhodnoberlinske Komične opere). Sodelovalo je sedemnajst narodov: Finska, Francija, Vzhodna in Zahodna Nemčija, Velika Britanija, Grčija, Haiti, Indija, Irska, Italija, Nizozemska, Filipini, Poljska, Španija, Švedska, Sovjetska zveza, ZDA in Jugoslavija. 26. sodelujočih gledališč je imelo 2065

Elvira Kraljeva kot mati, Vika Grilova kot Ida in Stane Česnik kot Benny v drami O. L. Fischerja »Prosti dan«. Režija: Viktor Molka, scena: Sveta Jovanović, kostumi: Mija Jarčeva.

Otto Leck Fischer: »Prosti dan«. P. Kovič kot Oče, P. Bibič kot Lars, S. Glavinova kot Vera in S. Cesnik kot Benny.

članov umetniškega in tehničnega osebja. Haiti, Indija in Filipini so tokrat prvič sodelovali v Gledališču narodov.

Claude Plançon, novi ravnatelj gledališča narodov (A. M. Julien ostane titularni vodja) je naznanil, da se bo festivalni program prihodnje leto zelo izboljšal. Izrazil je idejo, ki jo je že dolgo gojil tudi A. M. Julien, da bi določen čas festivala izpolnil samo en narod ali vsaj manjše število narodov. Tako bo »nemški mesec« festivala izpolnil Brechtov vzhodni »Berlinski ansambel«, ki naj bi uprizarjal svojo novo predstavo Brechtove **»Beraške opere«**, ki bo doživela premiero meseca oktobra v režiji Ericha Engela, skupno z drugimi štirimi Brechtovimi igrami: **»Mati Courage«**, **»Galileo Galilei«**, **»Kavkaški krog s kredo«** in prvič v Parizu **»Dobri človek iz Sečuana«**. Frankfurtska Opera bo izvajala dva programa in sicer Albana Berga **»Lulu«**, ki jo bo pripravil dr. Günther Rennert, in tri enodejanske opere Kurta Weila (**»Sedem grehov«**, **»Nj. veličanstvo se fotografira«** in **»Protagonist«**); Würtenberško državno gledališče (stuttgartska Opera) bo izvajala Carla Orffa **»Antigono«**, Bavarska državna opera (München) pa dva nadaljnja programa in sicer dela Carla Orffa in Wernerja Egka. Nadalje bo po en mesec posvečen tudi gledališču tako imenovane francoske skupnosti narodov in Latinski Ameriki. Poudarek pa bo v bodoče na novih in ne na klasičnih ali že ustaljenih delih. »Prvič«, je dejal Claude Plançon, »imamo realno upanje, da bo Sovjetska zveza tokrat poslala v Pariz reprezentativno gledališče iz Sovjetske Armenije, o katere gledališkem ustvarjanju na Zahodu ne vemo ničesar«. In končno je ravnatelj Gledališča narodov ponovil vabilo velikemu angleškemu igralcu, Laurenceu Olivieru, da bi prihodnje leto prišel v goste z letošnjo stratfordsko uprizoritvijo **»Koriolana«**.

Iz rokopisa prevedel **Frane Jerman**

BIBLIOGRAFIJA SLOVENSKEGA GLEDALIŠKEGA TISKA

(Nadaljevanje iz št. 9, 1958/59 in konec.)

OCENE OPERNIH PREDSTAV

BRAVNIČAR Matija

Ajlec Rafael: Uprizoritev opere o Hlapcu Jerneju. Ob 50-letnici Cankarjeve povesti. LdP, 1957 (30. VII.), št. 177, str. 5.

BRAVNIČAR Matija

Frelih Emil: Konec »Ljubljanskega festivala«. K uprizoritvi množične opere »Hlapec Jernej in njegova pravica«. Večer, 1957 (27. VII.), št. 173.

BRAVNIČAR Matija

»Hlapec Jernej« — odslej stalna točka ljubljanskega festivala. Razgovor s skladateljem M. Bravničarjem. LdP, 1957 (16. VII.), št. 166, str. 5.

PUCCINI Giacomo

(Mevlja Dušan) D. M.: Premiera »Tosce« v Mariboru. LdP, 1957 (6. VII.), št. 157, str. 7.

SCHÖNBERG

Sivic Pavel: Mojzes in Aron. NRazgl, 1957 (20. VII.), št. 14, str. 332.

BALET

HRISTIĆ Stevo

Kraigher Ziva: Ohridska legenda v Križankah. LdP, 1957 (2. VII.), št. 154, str. 5.

KRAIGHER Ziva: Domiselnost in sproščenost. Gostovanje Zagrebškega baleta. LdP, 1957 (9. VII.), št. 160, str. 5.

VOGELNIK Marija: K plesni in dramsko pantomimični vzgoji otrok. Letni pregled njenih javnih manifestacij ob Dnevu otroka. NRazgl, 1957 (28. IX.), št. 18, str. 432.

VOGELNIK Marija: Petruška in še kaj. SPor, 1957 (7. VII.), št. 158. (O večeru zagrebškega baletnega zbora.)

ZAGREBSKI balet. SPor, 1957 (3. VII.), št. 155.

FESTIVALI

AFIRMACIJA naše Opere tokrat na festivalu v Passau. LdP, 1957 (22. VIII.), št. 197, str. 6.

BARTOL Vladimir: Ljubljanski festivalski dnevi. PDK, 1957 (12. VII.), št. 166.

B(ORKO) B(ožidar): Sklepna beseda o festivalu. SPor, 1957 (28. VII.), št. 175.

DEBEVEC Ciril: Ljubljanska Opera v Passau. TT, 1957 (29. VIII.), št. 35, str. 5.

HELLER H. P.: Ljubljanska opera in balet na passauskem festivalu »6. Evropski tedni«. NRazgl, 1957 (31. VIII.), št. 16, str. 389.

JORDAN Venčeslava: »Varensko leto«. Poletni festival ob črnomorski obali. SPor, 1957 (21. VII.), št. 170.

- LEPŠE, boljše kot lani. Ob zaključku V. Ljubljanskega festivala. DEN, 1957 (26. VII.), št. 31.
- MIKLAVIC Zvone: Ljubljanski festival 1957. SPota, 1957, št. 7, str. 405.
- (POGAČNIK Bogdan) bp: Bolgarski gostje. SPor, 1957 (4. VIII.), št. 181.
O nastopu folklornega ansambla.
- (POGAČNIK Bogdan) bp: Prvi festivalski večeri, SPor, 1957 (3. VII.), št. 155.
- (POGAČNIK Bogdan) bp: Festivalsko kolo. SPor, 1957 (14. VII.), št. 164.
- (POGAČNIK Bogdan) bp: Passau = uspeh. SPor, 1957 (25. VIII.), št. 199.
(O festivalu Evropskih slavnostnih iger in gostovanj ljubljanske Opere.)
- ROTER R(udimir): Novice s poletnih iger. Pismo iz Dubrovnika. SPor, 1957 (17. VII.), št. 167.
- ROTER R(udimir): Pismo iz Dubrovnika. (S sliko.) SPor, 1957 (31. VII.), št. 178.
- SIVIC Pavel: Hrvatsko narodno kazalište — prvi gost na letošnjem ljubljanskem festivalu. LdP, 1957 (9. VII.), št. 160, str. 5.
- Š(VAJNCER) M(arija) M. Š.: Prve Primorske prireditve. Večer, 1957 (10. VII.), št. 159.

NOVA GLEDALIŠKA REVIJA

Na Dunaju je pod konec leta 1958 začela izhajati nova gledališka revija: »Die Bühne«. Njen pobudnik in eden članov uredništva je avstrijski publicist in kritik, bivši dramaturg Burgtheatra, izdajatelj »Dunajskih gledaliških almanahov«, dr. Friedrich Langer, ki ga naše občinstvo pozna tudi kot stalnega dopisnika dramskega »Gledališkega lista«.

Revija izhaja v nemškem jeziku, vendar informativno in kritično spremlja vse evropsko gledališko življenje. V gledaliških središčih Evrope in v New Yorku ima stalne sodelavce, na Dunaju pa z njo tesno sodeluje znana »Dunajska dramaturgija«.

V kratkem času izhajanja se je revija »Die Bühne« uvrstila med izvrstno informirane in s slikovnim gradivom izredno bogate evropske gledališke revije. Za drugo polovico letošnjega leta je napovedano tudi obširno poročilo o tekoči sezoni v jugoslovanskih gledališčih.

PRED PREDSTAVO IN PO NJEJ

OBIŠČITE

Tavčarjev bram

Po vsaki predstavi

obiščite

LJUBLJANSKA
GOSTIŠČA !

TOVARNA KOVINSKE EMBALAŽE - LJUBLJANA

Izdelujemo tudi pribor za avtomobile in kolesa, in sicer avtomobilске žaromete, velike in male, zadnje svetilke, stop-svetilke, zračne zgoščevalke za avtomobile in kolesa ter zvonce za kolesa. Izdelujemo tudi pločevinaste litografirane otroške igrače.

proizvaja vse vrste litografirane embalaže — kot embalažo za prehranbeno industrijo, gospodinjsko embalažo, bonboniere za čokolado, kakao in bonbone ter razne vrste litografiranih in ponikljanih pladnjev. Razen tega proizvajamo električne aparate za gospodinjstva kot n. pr. električne peči.

10 tableta
Phenalgol
PROTIV BOLOVA
„Lek“ LJUBLJANA   Odoobr. KZL: 373/54

*Dobite
ga v
vsaki
lekarni!*

TOVARNA PISALNIH STROJEV

LJUBLJANA - SAVLJE, telefon 382-255

proizvaja:

ZA PISARNO pisalni stroj »Emona« valj 30 cm — pisalni stroj »Emona«, valj 45 cm — razmnoževalni stroj Tops-Gestetner

ZA DOM pisalni stroj portable »Sava« s plačilom tudi na dveletni potrošniški kredit.

Novosti

Državne založbe

Slovenije

WILLIAM FAULKNER: Divje palme, pl.	din 1.100.—
THEODOR STORM: Novele, pl.	“ 1.200.—
F. M. DOSTOJEVSKI: Idiot, pl.	“ 2.000.—
JOSIP KULIŠER: Splošna gospodarska zgodovina I., II., pl.	“ 3.500.—
AVGUST PIRJEVEC: Delo Franceta Prešerna pl.	din 800.—
ALEKSANDER VUČO: Mrtve javke, pl.	“ 1.100.—
JUŠ KOZAK: Šentpeter, pl.	“ 1.250.—
GUSTAV KRKLEC: Lirika, pl.	“ 850.—
J. J. ROUSSEAU: Emil — o vzgoji, br.	“ 1.400.—

Naročila sprejema:

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE

LJUBLJANA, Mestni trg 26

Čopova 3

Trg revolucije 19

CELJE, Trg V. kongresa 3